

Interpellationssvar

Dnr 26KS173-2
2026-05-06

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation från Moderaterna (M) - Hur stärker vi det förebyggande arbetet för barn i ekonomiskt utsatta familjer?

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 30 mars 2026, väckte Eva Marja Andersson - Moderaterna (M) följande interpellation.

I ett initiativärende till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden föreslog Moderaterna att införa en tydligare rutin för att uppmärksamma barns situation i familjer som haft försörjningsstöd under en längre tid och ta tillvara denna kunskap för att utveckla kommunens förebyggande stöd till barn och unga.

I svaret från förvaltningen framgår att barnperspektivet redan beaktas i handläggningen och att barnkonsekvensanalyser görs löpande i samband med beslut – men på individnivå.

Därav kvarstår våra frågor om hur Gävle kommun i praktiken får till omställningen till ett mer förebyggande socialt arbete. Vi vet från forskning och erfarenhet att barn i ekonomiskt utsatta hushåll inte enbart påverkas genom akuta omsorgsbrister, utan också genom mer lågintensiva men långvariga riskfaktorer.

Det kan handla om att hamna utanför sociala sammanhang, avstå från aktiviteter, känna skam eller oro, eller successivt tappa framtidstro. Den här typen av risker fångas inte alltid upp i de arbetssätt som idag dominerar, där fokus ofta ligger på orosanmälan, utredning och beslut om insatser. Samtidigt vet vi att just dessa tidiga lågintensiva risker kan få stor betydelse för ett barns mående, självbild, uppväxt och framtid.

Den nya socialtjänstlagen kan bidra till ett starkare förebyggande arbete. Men för att det ska få verklig effekt behöver vi också utveckla vår förmåga att fånga upp barn i tid och säkerställa att det finns stöd i samhället som stärker

skyddsfaktorer kring barnen. Vi vill se att Gävle kommun som helhet arbetar mer systematiskt för att upptäcka behov i tid, förstå barns situation och utveckla insatser som faktiskt når fram innan barn börjar må dåligt och tappa framtidstro. Barn i familjer med långvarigt försörjningsstöd är en grupp där kommunen har goda möjligheter att arbeta tidigt och förebyggande och där erfarenheter kan bidra till att utveckla det förebyggande arbetet bredare.

I en tid när vi vill ställa om till en mer förebyggande socialtjänst behöver vi säkerställa att arbetssätten hänger med.

Med anledning av ovanstående frågar jag ansvarigt kommunalråd följande:

- Hur arbetar Gävle kommun i dag för att få en samlad och återkommande bild av lokala behov och livsvillkor hos barn i familjer med långvarigt försörjningsstöd?
- Hur tar Gävle kommun tillvara på kunskap om barns vardag och erfarenheter i dessa hushåll i syfte att utveckla mer träffsäkra förebyggande insatser?
- Vilka förebyggande insatser erbjuds i dag till barn i familjer med långvarigt försörjningsstöd, och ser kommunen behov av att utveckla antingen kunskapen om behoven eller utbudet av stöd?”

Anne Li Törnblom (KD), Socialnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Inledning

Moderaternas ställde ett initiativärende till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens sammanträde den 26 november 2025 gällande -Tidig upptäckt av barns behov vid långvarigt försörjningsstöd – ansågs besvarad med redan pågående arbete inom ansvarsområdet.

Med anledning av följdfrågor i ett bredare perspektiv besvaras denna interpellation av ordförande i socialnämnden.

Svar på frågor

Hur arbetar Gävle kommun i dag för att få en samlad och återkommande bild av lokala behov och livsvillkor hos barn i familjer med långvarigt försörjningsstöd?

Min bedömning är att Gävle kommun har ett väl etablerat och fungerande arbetssätt för att löpande följa barns livsvillkor inom ramen för ekonomiskt bistånd. Genom den kontinuerliga handläggningen, där hushåll ansöker om

bistånd månadsvis, samt genom systematiska barnkonsekvensanalyser i varje beslut, säkerställs att barns situation återkommande uppmärksammas och beaktas. Eftersom barn inte är parter i ärenden sker informationsinhämtningen främst indirekt genom samtal med föräldrar, där handläggaren efterfrågar uppgifter om barnets situation, såsom skolgång, barnomsorg, fritidsaktiviteter och eventuella särskilda behov. Detta arbete sker inom ramen för gällande lagstiftning, där kraven i Socialtjänstlagen (2025:400) utgör en viktig grund för att säkerställa att barn som riskerar att fara illa uppmärksammas.

Vid misstanke om att barn far illa skall en orosanmälan göras. I en påföljande utredning efter en orosanmälan inhämtas alltid information från vårdnadshavare utifrån BBIC (Barns behov i centrum) där bl a de ekonomiska förhållandena ingår. 260505

Den samlade bedömning är att kommunen har en god och tillräcklig kunskap om situationen för barn i hushåll med försörjningsstöd. Samtidigt är det viktigt att understryka att den största andelen barn i ekonomisk utsatthet återfinns utanför försörjningsstödet, vilket innebär att arbetet med att följa barns livsvillkor behöver ha ett bredare perspektiv än enbart denna grupp.

Hur tar Gävle kommun tillvara på kunskap om barns vardag och erfarenheter i dessa hushåll i syfte att utveckla mer träffsäkra förebyggande insatser?

Kommunens arbete utgår från ett tydligt barnperspektiv där barns situation beaktas i alla beslut som rör ekonomiskt bistånd. Kunskap om barns vardag inhämtas i första hand genom dialog med föräldrar och breda erfarenheter av uppföljning av ärenden.

Det finns ett ansvarsfullt förhållningssätt till barns delaktighet. Att involvera barn i frågor som rör familjens ekonomi kräver ett tydligt syfte och en medvetenhet om risken att skapa förväntningar som inte kan infrias. Sammantaget bedöms nuvarande arbetssätt vara väl avvägda.

Det utesluter dock inte att arbetet med att ytterligare stärka barnrättsperspektivet kan utvecklas över tid, i takt med ny kunskap och förändrade krav i lagstiftningen.

Vilka förebyggande insatser erbjuds i dag till barn i familjer med långvarigt försörjningsstöd, och ser kommunen behov av att utveckla antingen kunskapen om behoven eller utbudet av stöd?

Gävle kommun erbjuder i dag flera förebyggande insatser riktade till barn och familjer i ekonomisk utsatthet. Det handlar bland annat om tillgång till öppna verksamheter samt möjligheten att beviljas bistånd för barns fritidsaktiviteter

utöver riksnormen. (I Gävle har också det så kallade fritidskortet gjort stort genomslag med 4454 beviljade fritidskort.) Därtill är arbetet med att stödja föräldrar till egen försörjning en central och prioriterad del, då detta är den enskilt viktigaste faktorn för att förbättra barns långsiktiga livsvillkor. Här pågår ett förberedande arbete av det kommande aktivitetskravet för försörjningsstöd.

Det förebyggande arbetet för barn och unga är ett prioriterat område, där särskilda satsningar har genomförts under de senaste åren och fortsatt utvecklas, inte minst i linje med den nya inriktningen i Socialtjänstlagen (2025:400) med ökat fokus på tidiga insatser till exempel olika föräldrastödsprogram genom både förebyggande och behandlande perspektiv.

Bedömningen är att det i grunden finns ett ändamålsenligt utbud av stöd. Samtidigt är det angeläget att fortsätta utveckla det förebyggande arbetet i ett bredare perspektiv, särskilt med fokus på att nå barn i ekonomisk utsatthet oavsett om hushållet uppbär försörjningsstöd eller inte.

Med det anser jag att interpellationen är besvarad.

AnneLi Törnblom (KD)
Ordförande Socialnämnden